

Роміна Анастасія Олегівна курсант групи ПБ-15-421 Національного університету цивільного захисту України,

Помаза-Пономаренко Аліна Леонідівна, к. держ. упр., провідний науковий співробітник наукового відділу з проблем управління у сфері цивільного захисту Національного університету цивільного захисту України, науковий керівник конкурсанта

ГЕНДЕРНА СКЛАДОВА ДЕРЖАВНОГО РЕГІОНАЛЬНОГО УПРАВЛІННЯ В УКРАЇНІ

Президент України зазначив, що для досягнення Цілей Сталого Розвитку (далі – ЦСР) на національному рівні Україна здійснюватиме нові програми і проекти, які на практиці забезпечать макроекономічну стабільність, екологічний баланс та соціальну згуртованість [1]. ЦСР служитимуть в якості загальної основи для подальших перетворень в Україні. На сучасному етапі вітчизняних реформ необхідне формування дієвих моделей регіонального розвитку. Це стратегічне завдання всіх інститутів влади. Його виконання має відповідати основним принципам Стратегії сталого розвитку «Україна – 2020». Вона є укрупненою моделлю втілення загальнонаціональної мети, що передбачає 4 вектори – розвиток, безпеку, відповідальність і гордість. Звісно, реалізація зазначеного завдання вимагає застосування гендерноузгодженого підходу в Україні. Оскільки сучасною тенденцією та парадигмою реформування державного управління в напрямку соціальної орієнтованості в розвинутих країнах світу є «гендер». Усе це свідчить на користь важливості дослідження гендерної складової державного регіонального управління в Україні.

Серед вітчизняних і зарубіжних учених відсутня єдина точка зору на моделі регіонального розвитку. Причиною цього є те, що кожна держава реалізує свою політику, яка відзначається, з одного боку, спільними

ознаками, а з другого – специфічними.

Регіональний розвиток відображає структурно-функціональний взаємозв'язок між об'єднаними (агрегованими) факторами, які впливають на «регіон» як складну територіальну соціально-економічну систему. Її формують три види ресурсів, ті, що непереміщуються, по-друге, мобільні, а по-третє, *людські*. Останні займають визначальне місце, оскільки головне багатство суспільства – це люди, які є генераторами «енергії». Для забезпечення ефективного розвитку регіонів потрібен баланс їх усіх.

Слід констатувати, що від розробки і використання моделей розвитку регіонів залежить здійснення соціально-економічних перетворень у державі. Ці моделі формуються на основі взаємозв'язків між територіальною, історичною, економічною, соціальною, інфраструктурною, екологічною складовими та стратегії стабільного регіонального розвитку. Така Стратегія загальнодержавного значення прийнята у 2015 році. Аналіз її положень, зокрема Розділу 2 дозволяє наполягати, що вона не персоніфікує стать особистості, для якої слід створити кращі умови для життєдіяльності, незабезпечуючи тим самим *упровадження гендерноузгодженого підходу*. Стратегія має орієнтувати та забезпечувати, насамперед, таке: посилення внутрішньої мотивації на регіональному рівні до соціальної активності, згуртування й економічного зростання, розбудову публічно-приватного партнерства, забезпечення соціальної рівності, справедливості та відповідальності, формування конкурентоспроможності регіонів, повноцінну реалізацію людського потенціалу тощо. Останнє можливо оцінити за допомогою ІЛР – індексу людського розвитку. Зважаючи на останні законодавчі нововведення, ІЛР становить підґрунтя для здійснення моніторингу регіонального розвитку. До його складу входять ще 5 показників, два з яких розраховуються з урахуванням гендерного фактора, представленого індексом гендерного розвитку й індексом розширення можливостей жінок.

ЗУ «Про засади державної регіональної політики» одним із завдань суб'єктів адміністрування визначив проведення моніторингу й оцінки результативності реалізації такої політики (п. 8 ч. 1 ст. 12). Згідно з п. 4 ч. 1 ст. 1 цього Закону *моніторинг і оцінка результативності реалізації державної регіональної політики – це періодичне (щокварталу і щороку) відстеження відповідних індикаторів* на основі офіційних статистичних даних й інформації органів влади. Відповідно до ч. 2 ст. 23 цього Закону перелік індикаторів визначається відповідною *Методикою*, затвердженою Урядом України, основним серед яких є Індекс людського розвитку (*ІЛР*). Аналіз положень Додатку 1 і 2 цієї Методики дозволяє наполягати на такому: ні показники щоквартальної оцінки соціально-економічного розвитку регіонів, ні щорічної оцінки не містять указівки на необхідність *визначення показника гендерного розвитку* в контексті ІЛР.

Отже, субстратом будь-якого суспільства є особистість – жінки і чоловіка, розвиток якої має бути забезпечено на макро-, мезо- і мікрорегіоні. Уважаємо, що забезпечити це можливо у разі *доопрацювання* Стратегії сталого розвитку “Україна – 2020” (*Розділ 2*), ЗУ «Про засади державної регіональної політики» (*п. 2, п. 3 ч. 1 ст. 6*) і Методики проведення моніторингу та оцінки результативності реалізації державної регіональної політики (*Додаток 1 і 2*) шляхом доповнення показників соціально-економічного розвитку регіонів *Індексом гендерного розвитку*. Усі складові ІЛР однаковою мірою *важливі* для здійснення оцінювання соціально-економічного регіонального розвитку.

Література:

1. Цілі сталого розвитку 2016–2030 [Електронний ресурс] // United Nations Ukraine. – Режим доступу: <http://www.un.org.ua/ua/tsili-rozvytku-tysiacholittia/tsili-staloho-rozvytku>.

2. Офіційний веб-сайт Верховної Ради України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://rada.gov.ua/>.